TULLI

Valvontaosasto
Kansainväliset ja Oikeudelliset asiat
Lassi Salakka

23.2.2026
Tulli/2026/00340

Eduskunta
Hallintovaliokunta
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

Lausunto

HE 175/2025 vp

Tullin lausunto hallintovaliokunnalle Hallituksen esityksestä eduskunnalle eurooppalaista sähköisten todisteiden esittämismääräystä ja säilyttämismääräystä koskevaksi lainsäädännöksi

Tulli kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Tulli on saanut lausua asiassa jo laadittaessa Suomen näkemyksiä asetuksesta (EU) 2023/1543 ja direktiivistä (EU) 2023/1544 niitä valmisteltaessa, kuten myös nyt käsiteltävänä olevasta ehdotuksesta niiden johdosta kansallisesti voimaan saatettavaksi säädännöksi.

Tulli on alun perin todennut, että asia on sille tärkeä, koska Tullin erityisenä vastuuna on kansainväliseen kauppaan ja tavaraliikenteeseen liittyvien riskien maailmanlaajuiseen hallintaan osallistuminen sekä niiden kautta Euroopan Unioniin, Suomen valtioon ja täällä oleskeleviin kohdistuvien uhkien torjunta. Tällä alalla tapahtuvaa laillista tai laitontakaan toimintaa ei voida toteuttaa muuten kuin sellaisella kansainvälisellä viestinnällä, jonka menetelmien kehittyminen ja siirtyminen kansainväliseen tietoverkkoon vaikuttaa erityisesti mahdollisuuksiin saada käyttöön nimenomaan Tullin valvottavan säädännön vastaisen toiminnan havaitsemiseksi sekä tullirikosten esitutkinnan suorittamiseksi tarpeellisia tietoja.

Tulli on katsonut EU -säädännön tavoitteet tiedon käyttöönsaamisen nopeuttamiseksi oikeiksi ja keinot perustelluiksi, joskin kansallisten säädäntöjen yhteentoimiviksi sovittaminen ilman muuta tuo eteen haasteita. EU -säädännön valmisteluvaiheessa Tulli on muun muassa kiinnittänyt huomiota sen Tullin näkemyksen mukaan tarpeettoman korkeaan kynnykseen erityisesti säilytysmääräyksen antamisessa, koska kyseessä ei ole pääsyn saaminen tietoihin. Asetuksessa säädetty tarkasti määriteltyyn kiiretilanteeseen sovellettava mahdollisuus antaa vasta jälkikäteen vahvistettavaksi tulevia, sekä säilytys- että esitysmääräyksiä on Tullin näkökulmasta tässä muodossaan tarpeettoman kapea-alainen, mutta joka tapauksessa ehdottomasti välttämätön.

Käsiteltävänä olevassa Hallituksen esityksessä on Tullin näkökulmasta tehty perusteltuja ratkaisuja voimaan tulleen EU -säädännön kansallisesti soveltamiseksi. Erilaiset tiedonsaannin oikeudet, rajoitukset ja niistä tehtävät poikkeukset on liitetty vastaaviin kansallisiin esitutkintaa koskeviin sääntöihin ja tarvittavat lisäykset sekä muutokset valmisteltu harkiten. Tulli pitää oikeana muun muassa sitä, että poliisi on se viranomainen, johon otetaan yhteys Suomen kautta palveluntarjoajalle osoitettuun määräykseen saadun kieltäytymisen ilmoittavan vastauksen johdosta. Samoin on perusteltua osoittaa tuomioistuimen lupaa Suomalaisessa menettelyssä edellyttävät saapuvat määräykset samaan aikaan tätä kautta

palveluntarjoajalle sekä tuomioistuimelle. Eurooppalaista tutkintamääräystä käyttöön otettaessa esitettyjen puheenvuorojen mukaisesti nyt tehty ratkaisu siitä, että säilytys- tai esitysmääräyksen edellyttäessä pyydetyn aineiston luonteen johdosta ensin tuomioistuimen lupaa, voidaan lupaa käsiteltäessä samalla vahvistaa määräys, on ainoa asianmukainen ratkaisu. Niistä ongelmista huolimatta, joita tekniikan asiantuntemuksen tai rikosoikeudellisen asiantuntemuksen painottamiseen voi liittyä, on Tullin vaikea nähdä muuta yhtä hyvää ratkaisua keskusviranomaiseksi, kuin Liikenne- ja viestintävirasto.

Tullin asema siinä toimijoiden kentässä, johon säädäntö vaikuttaa on tunnistettu ja esitetyt kommentit on otettu huomioon. Tullilla ei ole myöskään direktiivin täytäntöön panon osalta tai muutenkaan enempää lausuttavaa Hallituksen esityksessä ehdotetun kansallisen säädännön osalta.

Lassi Salakka
Tulliylitarkastaja